

GÜNEŞLİ AŞI'DAN UYGULAMALI KOKSİDİYOZ SEMİNERİ

Güneşli Aşı'nın, "Koksidiyoz tanısı, lezyon skorlama ve ookist sayımı" eğitimi, 15-18 Ekim tarihleri arasında Prag/Çek Cumhuriyeti'nde bulunan Biopharm Research Institute of Biopharmacy and Veterinary Drugs tesisinde gerçekleşti.

İki bölümden oluşan seminerde, katılımcılar uzmanlara hastalık ve aşılama konusunda sorularını yöneltti.

Güneşli Aşı'nın, Prag'da bulunan araştırma enstitüsünde gerçekleştirilen "Koksidiyoz" konulu uygulamalı eğitim, katılımcıların da katkılarıyla başarıyla gerçekleştirildi.

Eğitimden önce yapılan kısa toplantıda, Biopharm Teknik Satış Danışmanı Etienne Effenberger, Biopharm Genel Müdürü Jan Byrtus, Biopharm Ticaret Müdürü Jana Ostadalova, Biopharm Kalite Kontrol Departmanı Müdürü Zuzana Žižková ve Uzman Danışman ve eski Kalite Kontrol Departmanı Müdürü František Černík kısaca kendilerini tanıtip firma hakkında bilgi vererek, eğitim programlarından bahsettiler.

Toplantının ardından eğitimin yapılacağı laboratuvarında, koksidiyoz etkeni olan Eimeria ve türleri, hastalığın meydana getirdiği ekonomik kayıplar ve hastalığın tanısı hakkında bilgilendirme yapıldı. Katılımcılar ve uzmanlar, hastalık hakkında ülkeler arası farklılıklar ve benzerlikler üzerine sohbet etme fırsatı buldu.

Kısa bir sohbetin ardından, tavuklarda hastalığa neden olan Eimeria acervulina, E. maxima, E. necatrix, ve E. tenella hakkında morfolojik tanımlama ve lokalizasyon bilgilendirmesi yapıldıktan sonra, hastalıkta meydana gelen makroskobik lezyonlar, etkenin mikroskobik karakteristiği ve yaşam döngüsü hakkında ayrıntılı detay bilgi verildi. Ardından nekropsi yapılarak, Eimeria ve türlerinin lezyonları incelendi. Katılımcıların hepsi nekropsi uygulamasına katılıp lezyonları yakından inceleme fırsatı buldu. Lezyonlardan örnek alınımının, detaylı anlatımının ve demonstrasyonunun ardından, tüm Eimeria etkenleri mikroskopta hazırlandı ve katılımcılar tarafından incelendi. Etkenin yaşam siklusunun çeşitli evreleri de mikroskop altında incelendikten sonra eğitimin ilk bölümü son buldu.

Koksidiyoz vakalarında lezyon skorlama ve ookist sayımı

Eğitimin ikinci bölümünde, dışkıdan ve lezyonlardan örnek alınması; alınan örneklerin incelenmesi ve tanı koymak için laboratuvarında yapılan ve hastalığın seyri açısından önem arz eden ookist sayımının nasıl yapılacağı konuları vardı. Ookist sayımı demonstrasyonunun ardından, katılımcılar uzmanlara sorular yöneltti ve hastalık hakkında görüşlerini bildirdiler. Hastalığa karşı aşı uygulanması ve aşılama hakkında soruların cevaplanması sonrasında, katılımcıların ve uzmanların sahada elde edilen sonuçlar hakkında görüşlerini bildirmesi ile eğitim sona buldu.

Koksidiyoz hakkında teorik bir ön bilgilendirmenin ardından katılımcılar nekropsi ile spesifik makroskobik lezyonları tanıdıktan sonra, mikroskop altında Eimeria etkenlerini inceleme fırsatı buldu.

TÜRKİYE, BEKLENTİLERİMİZİ KARŞILAYACAK BİR PAZAR

JAN BYRTUS, Biopharm Genel Müdürü

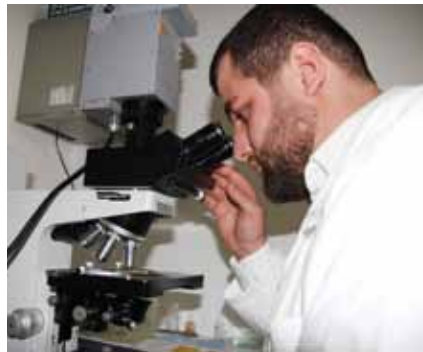
Biopharm olarak hedefimiz, 52 ülkeye yaptığımız ihracat dışında, tüm dünya ülkelerinde aktif olabilmek ve yarım milyar doz olan aşı ihracatımızı daha yüksek seviyelere taşıyabilmektir. Bu elbette ciddi bir yatırım ve satış alanı geliştirme çalışmasıyla mümkün olabilir. Bunun için firmamızın bünyesinde, konusundaki uzman 80 kişi çalışmaktadır. Yoğun çalışmaların sonucu olarak, özellikle aşı konusunda önemli ilerlemeler katetmiş bulunmaktayız. Firmamız, attenué aşular üretmekte ve bu aşular, virüsent aşularla karşılaştırıldığında hastalığı tetikleme olasılıkları çok daha düşüktür. Türkiye, hava sıcaklıklarının yüksek seyretmesi nedeniyle, hayvanların ısı stresine kolaylıkla girebilecekleri bir coğrafyada bulunmaktadır. Hava sıcaklıklarının düşük seyrettiği bölgelerde bulunan hayvanlara yapılan aşılamalarda hataya düşülse dahi, bir sorun teşkil etmezken, ne yazık ki Türkiye'de böyle bir şansımız yoktur. Tüm bu nedenlerden dolayı, bu bölgede yaşanabilecek sorunların minimize edilmesi en önemli konudur. Türkiye'de neler yapılabilir sorusu, burayı sadece bir ticaret kapısı olarak görmeyen herkes gibi, benim de devamlı kafamı meşgul eden bir konudur. Kanatlı sektörde Türkiye'de güçlü değişimler yaşanıyor ve burayla ilgili beklentilerimiz oldukça büyük diyebiliriz.

PRATIĞE DAYALI EĞİTİM FAYDALI OLDU

ZEKERİYA TOSUN, Ankara Güneş Ecza Deposu

Pratik bilginin teorik anlatımdan daha fazla fayda sağladığı bir seminer oldu. Mevcut bilgilerimizin tazelenmesinin yanı sıra birçok yeni bilgi edindiğimizi söyleyebilirim. Eimeria türlerinde olduğu gibi aslında bildiğimiz ama yetersiz olduğumuz konularda daha detaylı bilgiler aldık. Gün boyu süren eğitimler sayesinde yeni bilgileri pratik olarak almak biz veteriner hekimler için oldukça önemliydi. Aşının, uygulanmadan ve uygulandıktan sonra bağırsağı nasıl etkilendiğini daha önce bu kadar detaylı olarak görmemiştik; sahada çalışan birçok meslektaşımın da bu kadar ayrıntı bilgiye sahip olduğunu düşünmüyorum. Seminerde parazit invazyonuna yakalanmış bağırsakla, aşı korumasındaki bağırsağı çok rahat karşılaştırıp görebildik. Teknik açıdan doyurucu bir program hazırladığı için Güneşli firmasına teşekkür ederim.

ETKİLİ BİR SEMİNERDİ

OSMAN ÇALIŞKAN, Akyem

Sözlerime Güneşli Aşı'ya teşekkür ederek başlamak istiyorum. Eksik bildiğimiz birçok şeyi burada öğrenme fırsatı bulduk. Hayvanların otopsisini incelemek, mikroskop altında gözlem yapabilmek benim için çok faydalıydı. Bu nedenle diyebilirim ki; seminer oldukça verimli geçti.

UYGULAMA İLGİ ÇEKİCİYDİ

ÖZGÜL KIRIM, Egetav A.Ş. Laboratuvar Sorumlusu

Seminerde en çok ilgilimi çeken şey otopsi kısmı oldu. Sektörde sık karşılaştığım Tenella'nın otopsideki karakterize bağırsak yapısını, peteşiyal kanamalarını, mikroskobilerini yakından gördüm. Herkes rahatça sorular sorabili ve bu sorulara güzel yaklaşımlarda bulunuldu. Teorik olarak okuduğunuz hastalıkların birbiriyle karışma olasılığı çok yüksek olduğu için uygulamalı olarak ilerleyen bu semineri oldukça yararlı buldum. Güneşli Aşı'ya, Biopharm firmasına ve eğitmen arkadaşlarıma hazırladıkları bu organizasyon için çok teşekkür ediyorum.

KATILDIĞIMIZ EĞİTİM FARKINDALIK YARATTI

İBRAHİM USCA, Adana Garip Tavukçuluk

Gezi ağırlıklı olacağını tahmin ettiğim bu toplantı, beklentimin ötesinde bir kalite ve doyuruculuk sundu. Uygulama kısmında, sahada sıkça karşılaştığımız koksidiyozun alt sınıflarının ayırımı, bağırsaklardaki lokalizasyonlarını, nekrotik enteritisle ayırdını mikroskop altında yapabilmeyi öğrenmek bizlere çok şey kattı. Uzun yıllardır sektörde bulunmama dayanarak diyebilirim ki; katılımcısı olduğum toplantıların en iyilerinden biriydi. Bize bu imkanları sunmalarından dolayı Güneşli Aşı'ya ve Biopharm'a teşekkürlerimi iletiyorum.

YARARLI BİLGİLER AKTARILDI

RASİM DİNÇSOY, Sen-Vet

Güneşli Aşı ve Biopharm'ın ortak gerçekleştirdiği toplantı oldukça verimli geçti. Örneğin; var olan aşısını, sadece etik piliçlerde kullanabilme fırsatı bulduğumuz koksidiyozis, benim de içinde bulunduğum yumurtacı sektöründe hala büyük bir problem ve biz burada koksidiyozun mikroskobik ve nekroskobik bulguları hakkında spesifik ve yararlı bilgilere ulaştık. Yine E.tenella alt tiplerinin neden olduğu enfeksiyonlar hakkında bilgi edindik. Uygulama bakımından ve yararlılık açısından böyle bir seminer için firmaya teşekkürlerimi iletiyorum.

HAFIZALARIMIZI TAZELEDİK

MEHMET DEMİR, Bepiliç Damızlık Sorumlusu

Uygulamalı bir program izlendi ve bu tür pratik yönü ağır basan seminerlerde yanlış bildiğimiz konuları düzeltip hafızamızı tazeliyoruz. Katıldığımız eğitimlerde yaptığımız incelemelerde, koksidiyoz gibi önemli hastalıkların patolojik etkilerinin üzerinde durduk. Örneğin; nekrotik enteritis vakalarını, oosit patlamalarından kaynaklanan kanamalar nedeniyle koksidiyozle karıştırdığımızı gördük. Güneşli Firması'na ve bizi buraya davet edip misafirperverliğini gösteren Biopharm Firması'na çok teşekkür ederim.

SAMİMİ VE SICAK BİR ENERJİ İLE KARŞILANDIK

BÜLENT DURMAZ, Abaloğlu Damızlık ve Yetiştirme Sorumlusu

11 yıldır bu sektörün içindeyim ve bir bu kadar daha çalışsam göremeyeceğim bilgilerle karşılaştım. Sizin de bildiğiniz gibi; gelişimizin ana gündemi tavuk yetiştiriciliğindeki en ciddi problem olan ve benim de bir dönem deneyimlediğim koksidiyoztu. Daha önceden bu hastalığı vaka fotoğrafları üzerinden incelemiştim fakat deneyimlemiş olmak teşhis koymaya her zaman yetmiyor. Aynı şekilde oositlerin sayımı ve Eimeria spp. tiplerinin ayırımı da faydalı oldu. Bu eğitimden sonra rahatlıkla teşhis yoluna gidebileceğim. Benim açımdan, seminerle ilgili en önemli şey buradaki sıcak ortam, uygulamaya ağırlık verilmesi ve bize gönülden samimi cevaplar veren eğitmenlerimizin olmasıydı. Bu sıcak ortamı bize sağlayan firma yetkililerine teşekkür ediyorum.

UYGULAMA, SEMİNER BAŞARISINDA BELİRLEYİCİYDİ

KERİM İZGÜDER, Keskinöğlü Damızlık Sorumlusu

Damızlık hayvan yetiştiriciliği konusu ele alındığında, işlenen konular ve aktarılan bilgiler oldukça günceldi. Karşılaşma ihtimalimizin yüksek olduğu hastalıklar hakkında, aşılamalar konusunda önemli ayrıntılar gördük. Bunlar sadece kitapçık üzerinden değil, uygulamalı olarak nekropsilerde, birebir mikroskopta incelenerek bize gösterildi. Akılda kalıcı ayrıntılar çok fazlaydı. Katılımcılar olarak birebir incelemelere dahil olabilmemiz benim açımdan seminer başarısında belirleyici nokta oldu.